

Pfv.IV.21.819/2012/5.szám

A Kúria a dr. Nagy Gábor László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Nagy István ügyvéd által képviselt I. rendű és a dr. Karas Monika ügyvéd által képviselt II. rendű alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Pest Megyei Bíróság előtt 14.P.24.730/2010. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.123/2012/5. számú jogerős részítéletével befejezett perében, amely perbe a felperes pernyertessége érdekében a dr. Nagy Gábor ügyvéd által képviselt .. beavatkozott az I. rendű alperes által 3. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tartott tárgyaláson meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen a részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte megállapítani: az I. és II.r. alperesek a televíziós csatornán 2010. június 5-én sugárzott „Híradó” című műsorban tett valótlan tényállításokkal, illetve azok híresztelésével megsértették a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Kérte az alperesek további jogsértéstől való eltiltását, elégtétel adására és 10.000.000 forint nem vagyoni kárának és kamatai megfizetésére kötelezését.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. A felperes egyértelmű

beazonosíthatóságának hiányában vitatták a felperes perbeli legitimációját. Érdemben azzal védekeztek, hogy a kifogásolt nyilatkozatnak nincs a felperes által tulajdonított tartalma. Az I.r. alperes hivatkozott arra is, hogy nyilatkozatának közzétételéhez nem járult hozzá.

A jogerős részítélet megállapította, hogy az I.r. alperesnek a II.r. alperes által sugárzott .. TV 2010. június 5-ei, „Híradó” című műsorában tett nyilatkozatában foglaltakkal az alperesek megsértették a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy valótlanul keltették azt a látszatot, hogy a felperes .. holdingjához tartozó céként, .. kéréseire kapott volna megrendeléseket. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, valamint megállapította a felek másodfokú perköltségét.

A jogerős részítélet indokolása szerint a felperes nevében szereplő „...” mozaikszónak a kifogásolt közlésben való megjelenésével a felperes csak részben azonosítható, mivel ugyanezen mozaikszót egy másik gazdasági társaság neve is tartalmazza. Közismert tény ugyanakkor, hogy a felperes szerződéses kapcsolatai révén összefüggésbe volt hozható fővárosi önkormányzati tulajdonban lévő cégekkel és a felperes gazdasági társaságról az is ismert, hogy tanácsadással foglalkozik. Ezen információk birtokában azon személyek körében, akik ismerik a felperesi társaság gazdasági működésének viszonyait, illetve tájékozottak a fővárosi közműcégek működésével kapcsolatban, a felperest a műsorban elhangzott megnevezés alapján azonosítani tudják. Ezért a PK 13. számú állásfoglalásra is figyelemmel, a felperes igényérvényesítési jogosultsága megállapítható volt. Érdemben a jogerős részítélet kifejtette, hogy a kifogásolt nyilatkozat felperes által helyesen összefoglalt tartalma, az, hogy a felperes .. mögöttes tevékenysége alapján működő cég, amely nem gazdasági jelentősége, hanem a nevezett személy ismeretségi rendszere révén kaphatott jelentős megrendeléseket, a szerkesztés sajátosságai és az egyes közlések egymás mellé helyezése folytán a sajtóközlésből egyértelműen kikövetkeztethető volt. A sérelmezett műsorrészlet alapvetően arról szólt, hogy egyes fővárosi vezetők, közöttük .. jelentős hatással bírtak a fővárosi cégek működésére. Ez a befolyás az egyes szerződő partnerek meghatározásáig is kiterjedt. Ennek során pedig a hozzá kapcsolódó cégeket - közöttük említve a felperest - részesített előnyben. Erre tekintettel az I.r. alperes a nyilatkozatával, a II.r. alperes a szerkesztéssel és a műsorszám bemutatásával azt a látszatot keltették, hogy a felperesi társaság .. holdingjához tartozik és kifejezetten az ő kérésére kapott megbízásokat. Ezt a közlést az alperesek a perben semmilyen módon nem igazolták. Így megsértették a Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdései alapján a felperes jóhírnévét. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 213. § (2)

bekezdése szerint meghozott részítéletével - megváltoztatva az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét - a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértést megállapította és a jogsértés további jogkövetkezményei tekintetében az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

A jogerős részítélet ellen az I.r. alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét úgy változtatta meg érdemben, hogy az elsőfokú bíróság által figyelembe nem vett köztudomású tényekre hivatkozott anélkül, hogy erre figyelmeztette volna, így megsértette a Pp. 163. § (3) bekezdését. A másodfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésének megsértésével, a bizonyítási teherre vonatkozó kioktatás nélkül és bizonyítási eljárás mellőzésével, az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörét elvonva hozott határozatot. Ezzel elzárta attól, hogy a köztudomásúnak tekintett tényekkel szemben bizonyítást ajánlhasson fel. Az ugyanis, hogy szerződéses kapcsolatai révén összefüggésbe volt hozható a fővárosi önkormányzati tulajdonban lévő cégekkel és tanácsadással foglalkozik, köztudomású ténynek nem tekinthető. Miután erről csak a másodfokú bíróság részítéletéből szerzett tudomást, nem volt lehetősége ellenbizonyítást felajánlani. Ezek az eljárási szabálysértések olyan lényegesek, amelyek az ügy érdemi elbírálására is kihatottak. A felperes nem igazolta a jogvitában való érdekeltiségét sem, miután a másodfokú részítélet is rögzíti, hogy a közlés alapján a felperes csak részben azonosítható. Tévedett a másodfokú bíróság abban is, hogy az elsőfokú bíróság az ügy érdemét is vizsgálta. Az elsőfokú bíróság a keresetet a felperes perbeli legitimációjának hiánya miatt utasította el, az ügy érdemére vonatkozó megállapításai, amelyeket a per adatai alapján, bizonyítás lefolytatása nélkül tett, nem képezték az elutasítás alapját. Tévesen hozott a Pp. 213. § (2) bekezdés alapján részítéletet a másodfokú bíróság, mivel az ügy jogalapjában döntött, amelyet a Pp. 213. § (3) bekezdés szerint közbenső ítélettel kellett volna elbírálni.

A felperes és a beavatkozó a jogerős részítélet hatályában való fenntartását kérték, annak helyes indokaira hivatkozással.

A II.r. alperes, csatlakozva az I.r. alperes felülvizsgálati kérelméhez, a jogerős részítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Az I.r. alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alaptalan.

Téves az I.r. alperesnek az a jogi álláspontja, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdését sértve állapította meg köztudomású tényként a felperes tevékenységét, illetve a felperes beazonosíthatóságát. Ezen felül az az álláspont is téves, hogy a másodfokú bíróság, ha az elsőfokú bíróság ilyen megállapítást nem tett, úgy nem jogosult akár köztudomású tényként is tényállást megállapítani.

A másodfokú bíróság a fellebbezés korlátai között teljes körűen bírálja felül az elsőfokú bíróság ítéletét, amelynek keretei között - amennyiben nem osztja az elsőfokú bíróság jogi álláspontját - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján reformatórius jogkörében eljárva eltérő tényállást állapíthat meg és arra alapítottan ítélni meg a felperes keresetét. A másodfokú bíróság a perbeli esetben nem a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján köztudomású tényként, hanem az elsőfokú eljárás során a felperes által előadottak és az általa csatolt bizonyítékok (cégkivonat, sajtóközlemények, stb.) alapján tette megállapításait. A másodfokú ítélet - kétségtelenül eljárásjogi szempontból nehezen értelmezhető - szóhasználata, amely szerint „közismert tény”, hogy a felperes fővárosi önkormányzati cégekkel összefüggésbe hozható, illetve az is „tudható” a felperesről, hogy tanácsadással foglalkozik, nem a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján mindenki által ismert köztudomású tényre utalt, hanem a bizonyítás értékelésére. A másodfokú bíróság erre a következtetésre a feltárt adatok alapján helyesen és a logika szabályainak megfelelően jutott, ugyanis a felperes a csatolt cikkekkel és cégkivonattal egyértelműen bizonyította, hogy tanácsadással foglalkozó cég, akinek a fővároshoz is köthető tevékenységéről a perbeli időszakban számtalan sajtóközlemény is tudósított. Ezért a téves felülvizsgálati állásponttal szemben a perben a Pp. 163. § (3) bekezdésének jogszabálysértő alkalmazása a perben fel sem merült.

Az I.r. alperes lényegében eljárási szabálysértésként, de tartalmilag is vitatta annak megállapítását, hogy a közzétett nyilatkozata alapján a felperes személye felismerhető, beazonosítható. Az alperesnek a felperes perbeli legitimációját vitató álláspontja téves. A nem vitatott peradatok szerint Magyarországon két „...” vezérszavú gazdasági társaság működik, amelyek közül az egyik a felperes, a másik a beavatkozó. Egyik cég nevében sem szerepel az angol „Consulting” kifejezés. Ezáltal bármelyik felperesre vonatkozhatott az I.r. alperes utalása, azaz a nézők az I.r. alperes által használt „... Consulting” elnevezést bármelyik cégre, így a felperesre is vonatkoztathatták. Ha egy nyilatkozat több értelmű, amelyből valamelyik értelmezés valamely személyhez fűződő jogot sért, illetve ha egy nyilatkozat alapján több személy érintettsége is megállapítható, úgy bármelyik érintett felléphet a személyhez fűződő jogának védelme érdekében. Azon az alapon tehát, hogy a felperes személye nem ismerhető fel az I.r.

alperes szóhasználatára miatt, illetve nem tehető különbség, hogy a nyilatkozat a felperesre vagy a beavatkozóra vonatkozott-e, a felperes perbeli legitimációjának hiánya nem állapítható meg.

Alaptalanul kifogásolta az alperes a Pp. 163. § (3) bekezdésének a téves alkalmazására hivatkozással azt is, hogy nem volt lehetősége ellenbizonyításra. Az alperes ugyanis kizárólag azt tette vitássá, hogy a felperes személye felismerhető, illetőleg a közlés a felperesre vonatkozik. Ebben a tekintetben a bizonyítás a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte. Ezért a bizonyítási teher tekintetében az alpereseket érintő eljárási szabálysértés nem állapítható meg. Ugyanakkor a Pp. 164. § (1) bekezdését abban a tekintetben helyesen alkalmazta a jogerős ítélet, hogy a közölt tények valóságának bizonyítása a nyilatkozatot tevő I.r. alperest, illetve az alpereseket terhelte. Téves tehát a bizonyítási teher szabályának megsértésére vonatkozó felülvizsgálati álláspont. Az elsőfokú eljárásban az I.r. alperes azon kívül, hogy a felperes legitimációjának, illetve a felróható magatartásának a hiányára hivatkozott, ez utóbbi körében állítva, hogy megtiltotta a kifogásolt közlemény sugárzását, nem terjesztett elő egyéb védekezést, azaz nem hivatkozott arra - amit egyébként a felülvizsgálati kérelmében sem állított - hogy a „... Consulting” nevű cégre vonatkozó utalásai, állításai a valóságnak megfelelnek. Miután a bíróság csak a fél által állított tény tekintetében köteles a feleket a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyítás szabályairól tájékoztatni, az I.r. alperesnek azonban a sérelmezett közlés valóságára vonatkozó védekezése nem volt, tényállítás hiányában nem terhelte az elsőfokú bíróságot a bizonyítási teher szabályai tekintetében a kioktatási kötelezettség.

Téves a felülvizsgálati kérelemnek a részítélet hozatalával kapcsolatos kifogása is azzal, hogy ennek az ügy érdemi elbírálására egyébként kihatása nincs. A felperes a személyhez fűződő jogának megsértése miatt a Ptk. 84. § (1) bekezdése alapján kérte az objektív és szubjektív jogkövetkezmények alkalmazását. Abban az esetben, ha a bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-e) pontjaiban írt objektív és szubjektív szankciók felől elkülönítetten kíván határozni, az egyes elkülönített szankciók alkalmazásáról a Pp. 213. § (2) bekezdése szerint részítélettel dönthet (BH 1999/448.). A perben tehát a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértés megállapítása az egyéb szankciók alkalmazása iránti kereseti kérelmekről elkülöníthető volt, és miután abban további tárgyalásra nem volt szükség, e kereseti kérelem felől helyesen döntött a másodfokú bíróság részítélettel. A Pp. 213. § (3) bekezdése alapján közbenső ítélet hozatalának a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontján keresztül alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jog megsértésére alapított kártérítési kereset vonatkozásában lenne helye, ha megállapítható, hogy az alperesek felelnek-e és milyen mértékben a

személyhez fűződő jog megsértése miatt a felperesnek okozott kárért. A jogsértés megállapítása legfeljebb a jogellenes magatartás megállapítására ad alapot. Önmagában azonban nem minősül a kártérítési felelősség jogalapját megalapozó közbenső ítéletre tartozó megállapításnak. A kártérítés egyéb feltételeit, az alperesek magatartásának felróhatóságát, valamint ezzel okozati összefüggésben a kár bekövetkezését a jogerős határozat nem bírálta el, ezért közbenső ítélet meghozatalának nem volt helye.

Mindezekre tekintettel jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős részítélet az alperesek terhére a jogsértést. Ezért a Kúria a jogerős részítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta és az I.r. alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes jogi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére. Miután az I.r. alperes - a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére - a felülvizsgálati illetéket lerótt, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján terhén maradót illeték viseléséről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2013. április 17.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. előadó bíró, Dr. Baka András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

Vné

tisztviselő